

Szársomlyó Természetvédelmi Terület

Magyarország legdélibb hegyvidékének - a Villányi-hegységnek - legmagasabb tömbje a Szársomlyó. Neve régi magyar szóból ered, mely kopaszt jelentett. A nép nyelvén sziklás felszíne miatt csak "ördög szántotta hegy"-ként ismert. Erőteljes kiemelkedése sajátos és igen eltérő mikroklamatikus viszonyokat hoz létre a déli és északi oldalon. Ezek kialakulásában szerepet játszik a felszínen kibukkanó, földtörténeti középkorban keletkezett nagy tisztaságú mészkő is, melynek mélyedéseiben a jura időszak trópusi klímájában bauxit is felhalmozódott. A csúcson a hegységképződés során kialakult repedések mentén feltörő forró vizek oldásos folyamatai két hidrotermális kürtőt is létrehozta. A hegy biztonságot és védelmet nyújtó déli előtere már 3000 éve lakott terület. Ez idő alatt a római birodalom telepesei is emeltek itt várost. A csúcson az 1200-as évektől vár állt, amely a török hódoltság során elpusztult, ma már csak az egykori várfalak maradványai láthatók. Az itt élő és gazdálkodó rómaiak tették fejletté a máig meghatározó szőlőművelést, melyet a később betelepülő szláv, rác és német népcsoportok formáltak tovább. A térség gazdaságához tartozik az 1910-től intenzíven folyó mészkőbányászat. A régebbi, keleti bányát 1967-től fogva a szobrászok vették birtokukba, művésztelepük mai napig működik. A Szársomlyó élővilága igen egyedi. A szubmediterrán klímaterületen botanikai ritkaságok élnek. A hegyen 75 védett növényfajt találtak, közülük 7 faj kizárólag itt fordul elő hazánkban. A hegy tetején és keleti részén bokornövésű ritkás karsztbokorerdő társulás látható. Ritka növénye a magyar méreggyilok. A hegy északi oldalát ezüsthársas gyertyános-tölgyes erdő fedi. Aljnövényzetének érdekességei a szúrós és a lónyelvű csodabogyó és az illatos hunyor. A sziklagyepen fordul elő a hegy legféltettebb kincse, a fokozottan védett magyar kikerics. Ezt a növénykét hazánkban sehol máshol nem találták meg. A növényvilághoz hasonlóan az állatvilág alakulásában is érződik a mediterrán hatás. Gyakorta találkozhatunk pohos gyászbogárral, a piros potrohú bikapókkal és itt él a hazai hullófauna ritkasága, a fokozottan védett haragos sikló. A madarak közül kis szerencséjével megfigyelhetők fekete gólyák, a csúcs felett keringő egerészölyvek és hollók, de akár a löszfalban fészkelő gyurgyalagok és a mediterrán elterjedésű bajszos sármány is. A volt bauxitbányák felhagyott tárói kiváló élő- és búvóhelyet nyújtanak a védett denevérfajoknak, és más kisebb emlősöknek is. A hegy fokozottan védett, látogatása szakvezetővel lehetséges!

A növény- és állatfajok gyűjtése tilos!

Védetté nyilvánítva: 237.610/1944. I./A. -2r. Védett terület nagysága: 224,3 ha, amely szinte teljes kiterjedésében fokozott természetvédelmi oltalmat élvez.

